

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inserati do 30 petič a Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3.—, večji inserati petič vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5.
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

PODRUŽNICE:
MARIBOR, Grajski trg št. 8 — — — — — CELJE, Kocenova ulica 12. — Tel. 190.
NOVO MESTO, Ljubljanska c., tel. št. 26. JESENICE, Ob kolodvoru 101. — — —
Račun pri poštarnem čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

OBČINSKO GOSPODARSTVO IN KRIZA

Zanimivo predavanje ljubljanskega župana dr. Dinka Puca pod okriljem trgovskega društva „Merkur“

Ljubljana, 22. januarja.
Snoči je v restavraciji »Zvezda« otvorilo agilno trgovsko društvo »Merkur« serijo svojih predavanj, ki so že v lanskem sezoni zaslovela za najaktualnejše govore o narodnem gospodarstvu ne samo po Ljubljani in naši banovini, temveč tudi v strokovnih krogih vse države. Silno srečno roko je imel iznajdljivi društveni predsednik g. dr. Fran Windischer, ko je za prvo predavanje pridobil samega župana g. dr. Dinka Puca, ki si je izbral za Ljubljano in gospodarske kroge najaktualnejšo temo o občinskem gospodarstvu in gospodarski krizi. Ves sijajni govor je bil velik in temeljit ekspozé mestnega župana in resumé vsega

Občina je prva celica v državnem gospodarstvu.

in te celice občin tvorijo temelj vsega gospodarstva v državi. Če so te celice zdrave, je zdrava tudi vsa država. Ustvarjanje ravnotežja v državnem proračunu je zato nepravilno brez ozira na občino, zakaj, če občine propadejo, mora propasti tudi država, a če je občina zdrava in nedotaknjena, potem tvori šele zdrav temelj države. Drugo so občine malih vasi, trgov in mest, kakor mesto, ki so središča ter zbirališča vseh sil narodov, gotovo je pa Ljubljana gospodarsko in tudi kulturno središče našega naroda, kar tudi mora ostati.

Kot kulturni center naroda ima Ljubljana ogromne moralne naloge, ki zanje rabi celo vrsto materialnih sil, a tako biti mora, ker je vsak narod imel in še ima svoj center, ki narod reprezentira na zunanji. Stremiljen za to reprezentanco ne smejo izpreminjati nikdar nikake politične konjunktore, pa naj bi se politične prilike izpremenile tako ali tako. Francoski kralji in cesar Napoleon so prav tako vse žrtvovali za Pariz kakor vlade vseh republik. Tako je češki narod v vseh srečnih in nesrečnih dobah svoje zgodovine deloval za svojo Prago in prav tako so tudi v našem bratskem Zagrebu vedno vse stranke, ki so bile na krmlju, storile vse za kulturno središče naroda. Enako dela Beograd in zato tudi ljubljanska občinska uprava mora gospodariti tako, kakor diktira zahteva reprezentance naroda in tretje prestolice države.

Pred vojno je Ljubljana kot malo provincijalno mesto živela v stagnaciji in je edini podvig doživela po potresu, ko se je pod županom Ivanom Hribarjem razvila intenzivna stavbna delavnost, ki je nato zopet ponehala in v l. 1906 do 1914 tako opešala, da je bilo zgrajenih le 223 novih hiš.

V zadnjih treh letih smo zgradili 80 hiš več kot tedaj v 11 letih.

Manjkalo je podviga in volje, a prebivalstvo je bilo resignirano, ker se je navadilo, da Dunaj ni imel interesa za procvit provincijalnega mesta. Ljubljana je spala in šele prevrat je dvignil mesto v častni obliki in meri.

Sama pa občinska uprava nikjer ne more storiti vsega in sama ne more rešiti niti na pogubo obsojenega mesta. V Monakovem sem videl grbe vseh bavarskih mest s številni prebivalstva pred 100 leti, a le pet ali šest mest je v 100 letih napredovalo, vsa druga so pa zastala, ker ni več pogojev za razvoj. Izpremenjene državne meje, druge trgovske ceste, novi rudniki in industrije izpreminjajo pogoje za napredek mest, kljub temu pa občinske uprave lahko še marsikaj dosežejo, kar se je zlasti pokazalo pri nas v Kranju in Novem mestu, kjer so nove občinske uprave, ki so imele svoj cilj pred seboj, pomagale mestom do velikega novega razmaha. Tudi Ljubljana je po prevratu dobila nove možnosti za razvitek in tudi v občinske uprave tretje prestolice je prišel s svobodo naroda nov ogenj. Vse uprave Ljubljane so se trudile dvigniti mesto in tudi komisar g. Mencinger je zapustil lepe sledove.

Kako mesta nastajajo? Okrog utrdbo so se zbirali obrtniki in trgovci, ker je bila zaščiteni njih posest, pozneje se je pa razvila tudi industrija. Srednji stan je torej jedro vseh mest, v Ljubljani je bil pa srednji stan tudi nacionalni element, ki je izrazil mesto iz nemških rok. Trgovci in obrtniki vzdržujejo kulturne institucije in brez srednjega stanu, zlasti pa brez uradništva, bi naše kulturne institucije morale p. opasti. Naš nacionalni napredek in gospodarstvo šele vedno trdno temeljita na zdravem srednjem stanu, ki je naša čast in ponos ter naj tako tudi ostane.

Ne želimo si v mesto velike industrije

ki daje sicer mnogo kruha, a negotovega, zato pa v gospodarskih krizah veleindustrije postanejo za mesto lahko tudi katastrofe, ker vse mase padejo v breme občine, kar pravkar gledamo v obunamem mestu Steyer. Pač smo pa tako srečni, da imamo malo industrijo in krepko obrtništvo, ki tudi ob najtežjih krizah še lahko vzdrži svoje obrate in preživlja svoje uslužbence ter daje zaslužek posredno tudi drugim slojem.

Dovolj naglo se razvijamo, saj je v tem času naraslo prebivalstvo od 40.000

na 60.000. Prebivalstvo se pa ne množi samo v ospredju, temveč posebno na periferiji, da bo po inkorporaciji Viča, Zgoranje Šiške in Most, ki ji gremo pod pritiskom razmer naglo naproti.

Velika Ljubljana imela 100.000 prebivalcev

Ljubljanska občina se je od l. 1914 podvojila, zato pa primerjajmo tedanji proračun s sedanjim in videli bomo, da občinska uprava prav tako varčno gospodarja, kakor je varčevala tedaj. Leta 1914 izkazuje redni proračun 1.151.817 kron, izredni pa 506.185 kron, a pri tem moramo še upoštevati, da je v izrednem proračunu tudi ubožni zaklad v znesku nad 152.000 kron ter več postavk, ki jih je občinska uprava krila s posojili. Če te številke zlatih kron valoriziramo v dinarje, pridemo do vsote, da je tedaj dosegal ljubljanski proračun blizu 20 milijonov Din, a sedaj imamo pri podvojenem prebivalstvu in večkrat kakor dvakrat pomnoženih potrebah nekaj nad 47 milijonov Din proračuna. Enako je tudi s prenehanjem delokrogom, ki sedaj zahteva 5 milijonov, pri tej vsoti je pa naš finančni referent celo pozabil na učiteljske stanarine, ki bodo vzele skoraj 2 milijona Din. Smo torej na istem kakor leta 1914. Povdariti pa moramo tudi, da je proračun ostal isti kljub ogromnim delom in investicijam v prid vsega prebivalstva, poleg tega pa moramo pomisliti, da proračun za prihodnje leto v resnici znaša le 45 milijonov, ker so v proračunu vštete anuitete za poslopja dvakrat.

Največ pritožb mora preslišati mestna uprava, češ, da razmetuje denar za uradništvo. Leta 1914 so znašale uradniške plače 519.490 kron, kar je v dinarje valorizirano 5.714.280 Din, a za leto 1932 8.390.238, torej le 33% več kakor leta 1914. Poglejte samo statistiko dela, to je vlozne številke dospelih in rešenih spisov, pa boste videli, da se je delo na magistratu pomnožilo v ogromno večji meri kakor izdatki za uradništvo.

Za socialno skrbstvo je mestna občina l. 1914 izdala 144.167 kron, kjer je všteta tudi tedaj nova ubožnica, ki nam še sedaj služi, razen tega smo pa že govorili o ubožnem zakladu v znesku kron 152.060. Valorizirano znaša ta vsota brez ubožnega zaklada 3.258.497 Din, a v letu 1932. bomo izdali za zdravstvo in socialno skrb 6.670.147 Din. Tedaj je bilo torej za naše zdravje, zlasti pa za naše bedne someščane zelo slabo poskrbljeno, danes pa mestna občina vzdržuje že prav veliko število revežev, posebno pa siromašne dečke in otročje. Lahko rečemo, da posebno na tem ljudomilem polju prav ekonomično gospodarimo, saj je mnogo cenejše, če občina skrbi za zanemareno dečo in sirote, kakor da bi se morala otepati z odlašnimi bolniki in propalci.

Najhuje pa nezadovoljnejši očitajo mestni upravi delanje dolgov. Leta 1914 je Ljubljana imela nad 10 milijonov dolga, to je čez 110 milijonov Din brez mestnih podjetij. Danes imamo pa 129 milijonov posojil s podjetji, ki prav dobro prosperirajo, a neobremenjena

čistega premoženja ima naša občina najmanj 300 milijonov Din torč vsoto, ki ji zagotavlja vsestransko sigurnost pri izvajanju tudi največjih nartov in tudi največji kredit.

Proračun l. 1914 izkazuje 310.045 kron anuitet, to je 3.410.495 Din, a sedaj imamo 6 milijonov anuitet ter tako izplačujemo mnogo več dolgov, kakor so jih tedaj. V posojilih iz leta 1914 je pa tudi ogromna razlika v primeri s sedanjimi posojili. Mnogo predvojnih dolgov bo namreč plačanih šele leta 1970, a dolgov, ki so jih napravile povojne mestne uprave, bodo vsi že poravnani do leta 1943!

Ko je govornik previdno gospodarstvo občinske uprave dokazal tudi kar se tiče šolstva, umetnosti in znanosti, ki so se v tem času silno razvile, je konstatiral, da gospodarstvo mestne občine nikakor ni porazno, temveč absolutno zdravo in ima tudi najboljše izglede za bodočnost

ker je finančna in gospodarska baza tako trdna. Pri tem je pa seveda treba redno plačevati davkat, ki jih občina mora zahtevati od svojih davkoplačevalcev, na

drugi strani pa morajo višje oblasti tudi gledati za tem, da mestna uprava bremena lahko pravično razdeli na vse sloje.

Kar se tiče mestnih doklad, smo jih imeli l. 1914 35%, in so dosedaj narasle le na 30% zlasti zato, ker je industrija preprečila diferenciacijo. Občinske doklade so v primeri z drugimi mesti in občinami čudovito nizke, saj mnogo občin vegetira celo s 100%.

Občinska uprava je morala zvišati občinske doklade, ki jih največ nosita obrt in trgovina, potem pa šele industrija in končno ter posredno tudi delavstvo. Na gospodarstvo so silno vplivale konjunktore in krize, predvsem pa smernice gospodarstev v občinah naših mest še niso ustaljene ter se dela še vedno po šabloni in smo prav za prav še v dobi eksperimentov, katere vidike naj pri gospodarstvu vzamemo za temelje, kar prav porazno vpliva na gospodarstvo. Gospodarstvo mest je bilo v minulih dobi preveč odvisno od ministrskih načelnikov in od raznih političnih strank. Razen tega so pa na gospodarstvo občin vplivale tudi industrijska, agrarna in trgovska politika ter najrazličnejši drugi močni vplivi. Eksperimentiralo se je s stanovanjskimi vprašanji povsod, kakor je država eksperimentirala s carinskimi vprašanjem itd. Bolje je, če vzdržimo sedanje smernice, čeprav je morda ta linija bolj šibka in ne menjamo sedanjega davčnega sistema. Za gospodarstva občin je treba smernic, a najprej se morata po teh s smernicah ravnati država in banovina, mi bomo svoje gospodarstvo uredili že sami. Po šablona torej ne smemo urejati proračunov, niti po konjunkturi. Danes imamo krizo vsega: Krizo industrije in krizo agrarnih produktov, nato smo pa doživeli še denarno krizo, ki je zapustila veliko nezaupanje v denarne zavode. Ta kriza je sedaj k sreči premagana in zopet

se vračajo normalni časi na denarnem trgu

Največ je pa zapeljal našo državo v krizo princip štednje. Ta princip je bil za državo silno škodljiv, ker so občine morale znižati proračune, namesto da bi se znižalo davščine. Ustavljene so bile investicije in zato so morale industrije reducirati osnove, ustaviti obrate, kar je le pomnožilo brezposelnost. Edina rešitev je veliko-potezna akcija z investicijskimi posojili, da se da prebivalstvu možnost zaslužka.

Posledica principa štednje so prazne

Izostala so naročila, velika podjetja so zato obstala, na tisoče je bilo brezposelnih in trgovina nima več prometa, a tudi obrt je že v skrbeh za svoj obstanek. Investirati moramo, ker moramo dela dokončati. Tudi država je že pričela naročati nova velika dela. Vse krize so državni in narodni gospodarji od pamtikeva lečili z investicijami, a mi smo jih hoteli izlečiti z ustavitvijo dela in zsaluzka. Investirajmo torej še dalje, ker se posojila sama amortizirajo, kar vidimo posebno tudi v Ljubljani, ker imamo le 48 milijonov nerentabilnih posojil, ki smo jih zadelali za ceste in šole v korist vsega prebivalstva, a ostale investicije se vse amortizirajo z lahkoto in gotovo.

Tako je pogrešna tudi gonja proti zabavam in plesom, ki je imela to posledico, da je danes polno delav in delavcev v raznih obrtih brez kruha. Pomisliti moramo, da zapravljajo le človek, ki ima denar in da do denarja bogatašev pridemo le na ta način, če ga zadržujemo. Vendar je denar nagrabil, naj ga tudi zapravi, da ga bo deležno vse prebivalstvo.

Silen anklav je zadonel optimističnem županu v zahvalo. A predsednik dr. Windischer pa je v daljšem govoru s prekrasnimi besedami slavil kot moža, ki s svojimi pogumnimi nadami deli darove kakor sv. Miklavž na vse strani in tako vznjaja vsemu prebivalstvu omarjano življenjsko energijo in vero v lepo, zadovoljno bodočnost.

španija pred novo revolucijo

Socijalna revolucija se vedno bolj širi — Vlada je morala poslati vojaštvo za vzdrževanje reda

Madrid, 22. januarja. AA. Na seji ministrskega sveta je notranji minister predložil poročilo o neredih v barcelonski pokrajini ter izjavil, da bo z vso energijo potlačil vsak nered in da je poslal v okraj Mansere vso civilno gardo iz Saragose, dva bataljona lovcev in topničarski oddelek. Več vojnih ladij je moralo odpluti v Barcelono. V Barceloni sami, v Valenciji in v drugih krajih so oblasti aretirale vse osumljene osebe in voditelje neredov. Biskajski guverner je dobil široka pooblastila in so mu bile podeljene pokrajine Biskaja, Alave, Navarro in Guipuzcoje.

Madrid, 22. januarja. AA. Minister Azana je izjavil novinarjem, da je uporniški pokret v Manseri anarhističnega izvora. V Manseri so stavkujoči delavci napadli civilno gardo z ognjem, dva redarja sta bila ranjena. Delavci so se polastili smodnišnice tamonjega rudnika in so odnesli dinamične nabojke. Zveze med Barcelono, Mansero in Bergo so prekinjene zaradi sabotaže. Pokret se širi iz Barcelone.

Barcelona, 22. januarja. AA. V vseh krajih in mestih Manserske pokrajine je izbruhnila splošna stavka. Agitacija je splošna. Voditelji razširjajo letake, ki napovedujejo socijalno revolucijo. Na več krajih je bila železniška proga porušena. Telefonske in brzojavne zveze so prekinjene.

Madrid, 22. januarja. AA. Vladni dekret o razpustu župejskega reda se bo naslanjal na one člene ustave, ki predvidevajo razpust vseh tistih družb, ki so državni nevarne.

Madrid, 22. januarja. AA. Iz Bilbao poročajo, da je španski notranji minister izdal naredbo, da se popolnoma izprazni ženski samostan, iz katerega so preteklo nedeljo streljali na državljansko gardo. Nune bodo nastanili v privatnih stanovanjih, izpraznjeni samostan pa bo zastržila policija.

Finsko-ruski pakt o nenapadanju

Pogodba je sklenjena za dobo 3 let — V primeru konflikta s kako drugo državo ostane druga pogodbenika nevtralna

Helsingfors, 22. jan. AA. Po pogodbi o nenapadanju se Finska in Sovjetska Rusija obvezeta, da ne bosta napadli druga druge in izvajali nasilja, ki bi ogrozila njuno teritorialno nedotakljivost, integriteto in politično neodvisnost. Obe državi ne smeta podpisati pogodb, ki bi ogrozila drugo. V primeru napada s tretje strani na eno

izmed obeh držav mora druga ostati nevtralna. S posebno konvencijo je predviden postopek za mirno ureditev vseh sporov. Pogodba je bila podpisana za tri leta s šestmesečnim odpovednim rokom. Če ena izmed podpisnic napade tretjo državo, mora prej pogodbo odpovedati.

prvi srebrni drobiž, ki ga izda Jugoslavija po svetovni vojni. Druga partija srebrnega denarja bo izdelana v Parizu, del pa v državni kovnici v Beogradu.

LJUBLJANSKA BORZA

Devize: Amsterdam 2262.51 — 2269.35, Bruselj 783.43—785.79, Curih 1097.25—1100.55, London 193.98—195.58, Newyork 5601.36—5618.36, Pariz 221.29—221.95, Praga 166.56—167.06, Trst 282.02—284.44.

INOZEMSKA BORZE

Curih: Beograd 9.10, Pariz 20.16¹/₄, London 17.725, New York 512.50, Bruselj 71.40, Milan 25.77¹/₂, Madrid 43.20, Amsterdam 206.20, Berlin 121, Sofija 3.71, Praga 15.18, Varšava 57.40, Bukarešta 8.05.

Prosveta in umetnost

Iz poročila načelnika finančnega oddelka g. Ivana Tavčarja na seji občinske uprave 12. t. m.

V proračunu za šolstvo je izkazana potreba 3.900.049 Din, za 127.000 Din manj kakor lani. Prihranek je bil v glavnem do sežen z znižanjem vzdrževalnih stroškov ženske realne gimnazije. Vzdrževalni stroški osnovnih šol so se le malenkostno znižali.

Mestna občina vzdržuje 11 deških in dekliških osnovnih šol in podpira tri zasebne osnovne šole. Še leta 1925/26 je bilo 3107 otrok. S porastom mesta je pa število šolobiskajočih otrok stalno naraščalo, tako da je v letošnjem šolskem letu na osnovnih šolah že 4161 otrok, to je v sedmih letih za 1054 otrok več, ali 1/3 števila iz leta 1925/26 s številom otrok se je v sedmih letih zvišalo tudi število razredov od 109 na 123, to je za 14 paralel. Povišano število paralel zadostuje le za 500 otrok, dočim je porast šolobiskajočih otrok še enkrat višji. Posledica temu je, da so šole prenatrpane, predvsem dekliške, kjer imajo nekateri razredi celo po 50 in še več učenk.

Pomanjkanje učnih prostorov ne vpliva kvarno samo v pedagoškem, ampak tudi v higijenskem in zdravstvenem pogledu. Menjaje se vrši dopoldne in popoldne v eni sobi pouk dveh razredov, da je zračenje in osvetlitev šolskih sob silno oteženo in nezadostno.

Poročilo šolskega nadzornika manjka na osnovnih šolah že danes 42 učnih sob in 61 drugih neobhodno potrebnih prostorov, da ne govorimo o kopalnicah, ki bi bile v šolah iz zdravstvenih razlogov silno zaželjene.

Ze trinajst let ni bila v Ljubljani zgrajena nobena osnovna šola. Prav nobenega drugega izhoda ni, da prične občina graditi nove šole. Dolej to ni bilo mogoče, ker je občina investirala ogromne vsote v stanovanjske hiše.

Za zidavo šole za Bežigradom so že izdelani detajlni načrti in proračuni. Proračun predvideva tudi potrebno kritje anuitete in je težava le ta, da gospodarska in denarna kriza zaenkrat preprečuje, da bi dobila občina kapital, ki je potreben za gradnjo šole.

Zelo važno je vprašanje zidave dekliške osnovne šole na rzhodnem delu mesta, ka-

kor tudi zidava osnovne šole na Vrtači.

Tudi obrtno nadaljevalnemu šolstvu se posveča vse premalo pažnje. Trgovska nadaljevalna šola je dobila lepe prostore v Trgovskem domu in tudi za gostilništarsko strokovno šolo je poskrbljeno. Ostane pa še vedno okrog 1500 obrtnih vajencev, ki so brez pravih učnih prostorov. Sedaj so vajenci začasnó pod streho v že prenatrpanih osnovnih šolah, vendar je pa zadosten učni uspeh nemogoč brez moderno urejenih učnih sob, z vsemi učnimi pripomočki in delavnici. Obrtno-nadaljevalne šole morajo dobiti svojo zgradbo. Država in banovina bi morale tudi prispevati za zgradbo te šole. V proračunu imamo za zgradbo obrtno-nadaljevalne šole zaenkrat predvideno posojilo 200.000 Din.

Osnovno šolstvo je občina poklicana in tudi po zakonu obvezana vzdrževati in ker je od osnovnega šolstva odvisen kulturni in strokovni napredek mladine, je občina dolžna, da odloči o osnovnem šolstvu kar največja sredstva. Ljubljana naj bi bila v tem pogledu prva v banovini. Danes gotovo ni prva, ker jo glede moderno urejenih osnovnih šol prekaša že marsikatera podeželska občina.

Kakor pa imamo svojo zakonito obveznost vzdrževanja osnovnega šolstva, ne sme nihče od nas zahtevati, da vzdržujemo tudi srednje šole, ki spadajo v državni proračun. Breme, ki ga ima mestna občina z zensko realno gimnazijo, je vsako leto težje. Še l. 1927 je proračun za žensko realno gimnazijo znašal 1.029.673 dinarjev, letos je pa že za pol milijona dinarjev višji. Vsako leto se proračun za ta mestni zavod zviša za približno 100.000 Din, ker se vsled ravnala povišuje strošek za učne moči in ker leuc narašča strošek za upokojene profesorje. Ponovno in ponovno se je občina trudila, da prevzame država vzdrževanje mestne realne gimnazije. Vse intervencije pa so bile doslej brezuspešne.

Za kulturne svrhe da občinska uprava kar more. Narodnemu gledališču je ohranil proračun subvencijo 200.000 dinarjev, upoštevajoč težavni finančni položaj, v katerem se nahaja naše gledališče. Narodni galerij smo bili primorani znižati subvencijo od 150.000 na 100.000 Din iz vzrokov štednje.

Zima in zdravje

Poučno predavanje predsednika JZSS dr. Pirca — Ven v naravo, da bomo zdravi!

Ljubljana, 22. januarja.

O vplivu smučanja in zimskega sporta vobče na zdravje ter o načinu, kako se varujemo prehlada, je sročil predaval predsednik JZSS dr. Pirc, znani naš sportni delavec, organizator in zdravnik. Predavanje se je vršilo ob 20. v dvorani Delavske zbornice in žal ni bilo tako obiskano, kakor bi predavatelj in predavanje zaslužila.

Uvodoma je predavatelj povdarjal, da se ljudje strašno boje zime. Zima in zdravje — kakšno nesoglasje — si misli marsikdo. Zima in bolezen, to se bolj uje. Saj je res, da vse toži o prehladu, o mrazu, vse kašlja, smrka in kiha. Ljudje zapirajo okna, jih zadržavajo, kurijo močno po stanovanjih, se oblačijo v topla volnena oblačila itd. — pa vendar kašljajo in kihajo. In vsak drugi človek, s katerim govorijo, potoži, da je prehladen. Med ljudstvom je splošno razširjeno prepričanje, da je prehlad najhujša kuga človeštva. Neštetokrat se čuje: »Prehladil se je in umrl!«

O tem bi se dalo marsikaj povedati, gotovo pa je, da so pojmi glede prehlajenja zmedeni. Predavatelj je navedel vzroke prehlajenja. Eden glavnih vzrokov je prevelika izguba telesne toplote na enem delu telesa. Če koga močno zebe, mu poblede koža. Iz nje je izginila kri, ker se je ohladila. Iz telesa sicer ni izginila, pač pa se je umaknila v notranjost, ohladila tudi notranje organe in jih s tem oškodovala. Pojavi se prehlad, čigar sedež so navadno dihalni organi, t. j. nos, žrelo, sapniki in pljuča. Ohlajeni organi so malo odporni in bolj dovzetni za bolezni, za vnetja ali katere in ljudje, ki so ob času ohlajenja ali ohlajanja notranjih organov v podrejeni vlogi. Bolezen je vnetje ali katar, prehlajenje pa je notranja priprava za nastanek tega vnetja.

Predavatelj je navajal nekatere najnevarnejše vrste prehlada, zlasti nahod, ki se ga je treba skrbno varovati. V tem pogledu je treba zlasti previdnosti in obvevanju z nahodnimi ljudmi. Če se hočemo izogniti prehlajenju, moramo dobro paziti na stalno enakomerno toploto telesa, s čemer se bomo izognili mnogim boleznim.

Obširno je predavatelj pojasnjeval, kako se je treba varovati prehlada, navajal je, da ni dobro zoper mraz uživati alkohola in če je človek bolan ali prehladen, je tudi bolje, da ne kadil. Mnogo večja sigurnost za ohranjanje zdravja pozimi pa nam dajejo indirektna sredstva, ki so obsežna v raznih utrjevalnih metodah. Utrjevanje je zabranjevalna metoda, ki je že v rabi več tisoč let. Telo je treba navaditi na mraz in spremembo toplote in s tem otopi ali se pa popolnoma odstrani škodljivi učinek vplivov na naše telo. Kot najvažnejši faktor za utrjevanje zdravja je bivanje v zimskem podnebnju in gojitev zimskih sportov.

Ven v naravo! odmeva danes klic po vsem kulturnem svetu, ne glede na letni čas ali na vreme. Kulturni človek čuti po-

trebo po svežem zraku. Človek, ki sedi doma v zakurjeni sobi, v kavarni ali gostilni, se seveda ne odpočije in ne utrdi, pač pa to stori edino v prosti naravi. Že sam prehod iz mestnega zraka na zunanji sveži zrak pomeni spremembo podnebja. Človeka osveži in prijetno vpliva nanj.

Predavatelj je prešel na karakteristiko zimskega podnebja, ki so nizka zračna toplota, suho ozračje, intenzivno solnčno obsevanje zaradi stalne valne neba. V višjih legah je seveda ta pojav še ugodnejši in odtoč izvirja občutek ugodne toplote na zimskem solncu v gorah. Posebno pozornost zasluži solnčno obsevanje pozimi. Do višine 2000 m pride 75 odstotkov toplotne in svetlobne solnčne energije, pri oblačnem ali soparnem vremenu 50 odstotkov, na obmorsko gladino pa le še 25 odstotkov. V višini 1500 m sprejmemo torej približno še enkrat več toplote kot v ravnini. Pozimi je zemlja solncu bliže in so zato solnčni žarki močnejši za približno 7%, znano je tudi, da je nad snežno odejo mnogo več ultravijoličastih žarkov.

Bivanje v zimski naravi seveda ugodno vpliva na telo, posebej tudi na ožilje, zlasti pa na kožne krvne cevi. Razne prednosti zimskega zraka se seveda še bolj pokažejo, če se pridruži svežemu zraku še gibanje. Zato je zimski sport za vse ljudi izvrstno ohranitveno in osvežujoče sredstvo, v največji meri pa velja to za smučanje, ki je kralj zimskega sporta.

Predavatelj je omenjal tudi vpliv smučanja in navajal med drugim, da ugodno vpliva na dihalne organe ter poveča razteznost in elastičnost pljuč. Izredno krepi tudi živčevje, ugodno pa tudi vpliva na mišičevje, okostje in vezi. Predavatelj je priporočal tudi zimsko peš izlete in zaključil svoje zanimivo predavanje z željo, da bi tudi letošnja zima razširila svoj blagodejni učinek na čim večjo množico svojih čestilcev, da bi zopet izvalila k vznožjem in na vrhove naših Julijskih Alp. Karavank in Pohorja množice onih, ki žele njenega blagoslova v obliki zdravega telesa in duha.

Predavanje so izpopolnile krasne skiptične slike in sicer posnetki Julijskih Alp, Karavank in Kamniških planin. Poslušalci so nagradili g. predavatelja z aplavzom.

Praktična.

— Pred pol leta mi je nevesta rekla, da doseže moja nova knjiga velik uspeh, da bodo zvonili svatovski zvonovi.

— No, in so zvonili?

— Da, vzela je namreč mojega založnika.

Ona piše.

— Saperlot, pismo, ki ga čitaš, je pa res dolgo!

— Da, celih 16 strani obsega.

— Kaj ti pa piše prijateljica?

— Piše mi, da mi pove vse ustmeno, ko se srečava.

Sporazum.

— Pravkar sva se s šefom sporazumela glede povišanja plače.

— No, in koliko ti je primaknil?

— Sklenila sva, da ostane vse pri starem.

Hausse na borzi siromaštva

dražba v mestni zastavljalnici je bila izredno živahna

Ljubljana, 22. januarja.

— Neverjetno čudno! so vzklíkali oni dan ljudje, ko so jo primahali z napetimi možnički na dražbo v mestno zastavljalnico. Seveda čudno, če se človek komaj prerije v nabasano polno dvorano, kot če bi padel v sod med slanine.

Telo se je tiščalo telesa, ljudje so komaj dihal, vsi so pa tiščali v ospredje, da je masivna prodajalna miza kar škripala. Klopč so zložili na kup in zlezli nanje, da je bila ob steni prava galerija. Nesreče ni bilo, klopč so vzdržale in puht tudi. Takšne gneče gotovo ni niti pred poklenjati vrati, kot je bila ni dan na tej dražbi. In gotovo tudi niso v peku zastopani ljudje vseh slojev bolje kot so bili oni dan v mestni zastavljalnici. Borza našega siromaštva je doživela velik dan in je beležila porast, kakršnega še gotovo ni doslej. Še pravi, čim več kupcev je na takšni dražbi, tem več je vredno prodajno blago ter menda bančniki, odnosno denarniki ali pridobitniki (vrag si ga vedi, kako je treba titulirati onegave ljudi, ki vedo gojiti in množiti denar) ne bodo zamenjali porasta perila, copat, oblek in druge razne, najrazličnejše robe, ki jo zastavljavnica sploh sprejema — z vrednostnimi papirji. Na borzi revščine je treba pač računati z robo v naravi, z oblekami, ki diše po naftalinu, sicer takšno blago tem bolj vleče, čim bolj je potreseno z neblago dišečimi praski: ljudje sklepajo, da je tem bolj dragoceno. Mimogrede rečeno, je pa brezpomembno, če je možko, ali predvsem žensko perilo parfimirano (od prodajalne mize so se namreč razvijale razne, menda tudi orientalske dišave).

Tudi, ugotovljamo, tendenca je bila eno čvrsta in je blago poraslo v ceni do najvišje točke. Zaradi tega je kar smešno govoriti o krizi, kajti, če bi ljudje ne imeli denarja, bi tudi ne silili z njim v zastavljalnico. Še posebno nevarno je tiščati z denarjem v zastavljalnico, ker tam se cena blaga zvišuje, dočim lahko v trgovini barantaš. Tisto, kar se govori o nižjih cenah blaga v zastavljalnici, že dobro vedo »borzni spekulanti«: kaj pomeni! Vsi seveda ne in za tem grmom tiči zajec, poleg tega se pa ljudi pri draženju polasti tudi posebna strast ter človek mora riskirati. Tvega pa lahko samo tisti, ki ima poln žep.

Stvar je torej takšna: siromaštvo in nabasani žepi si podajajo roko na dražbah v zastavljalnici. Z vso upravičenostjo to lahko trdimo o draženem dnevu. Kakor povsod, tako ima tudi tu najbolj žalostna stvar smešno stran.

— Neverjetno!

— Zakaj? Ali ne vidite možaka tam ob steni? Listnico mora držati z obema rokama, da jo obdrži — denarja na kile!

Naravnost besno draže neko staro kolo. Neverjetno! Kot da je srebrno. — 1000 Din! — 1100! se oglasi možak pri stebur, ki je pravkar je plačal lepo vsoto za ko-

lo. V dvorani vrši, po 10, 20 in menda še več dražilec se poganja za kolo, ki ga niso niti videli. Kupil ga je možak pri stebur za 1300 Din.

Zdaj pa borba za žensko kolo! Da, čudno nabe se lotevajo ljudi. Ne rečemo starih, ker ženske niso nikdar stare, torej še celo takšnih žensk, ki so že nad polstoletja mlade, se je polastila neka manija. Morda spada med sportne manije, kdo bi vedel! Skratka, že dolgo mlade ženske se poganjajo za kolo. Voronov naj utihne s svojim pomlajevanjem! Čemu pomlajevati n. pr. takšne ženske, ki hočejo biti ali postati po vsej sili kolesarke — kljub temu, da so že tako dolgo mlade! Kriz je, kdo bi pa mogel ustreči vsem ženskam z enim samim kolesom? Sicer jim je pa bilo ustreženo baš s tem, da so se lahko vse potegovala zanj.

Povsem navadna stvar je, če so ženske blaginčarke, saj so že od njege dni, zato ni čuda da so se oni dan na dražbi najbolj udejstvovali. Posebno »piko so imele« na moške obleke, kar se pa perila tiče, so se pa potegovala za vse, kar je bilo količkaj belega ali vsaj nekoliko pisanega. Moški v takšnih primerih sploh niso prišli do sapa. Cene so izredno hitro naraščale. Izključali niti niti ponavljati vseh števil. Od časa do časa je pa tudi tako završalo po dvorani, da ni mogel razumeti besede. Ljudje pač vedo k vsaki stvari kaj pripomniti.

— Vidiš jih, neveste! Kaj praviš, meni se zdi, da kupujejo zdaj možko obleko tako samo zaradi tega, ker je predpust?

— Za maskare?

— Kaj še, za ženine! Oblekle jih bodo — kdo bi se pa še potem mogel upirati — samo, da je mož!

Zakaj so se pa pulile tako za perilo, je težko reči. Preplačale so ga pošteno in ga bodo zaradi tega vedele gotovo tem bolj ceniti.

Ker žumor ni prenehal ter izključali ni mogel več razumeti niti svojega glasu, je zagodrnjal:

— No, dobro pa vpijte! Zdaj pa nadaljujte sami! — Obmolknili je ter ni hotel več izključevati, da bi se ljudje umirili. — Straž! je pripomnil nekdo v splošni tišini. — Straž! v zastavljalnici!

Dražba se je nadaljevala. Vrstila se je sukinja za sukinja, skoraj vso so pokupile ženske. Ženskih plaščev ni bilo, prva žrtev je pač mož, čeprav se toliko naglašajo zloglasna ženska prednost.

Na mah se pa ni nihče odzval na izključano ceno suknje. Ženske so jih imele že dovolj, možki so pa itak hočeš nočeš pomladno razpoloženi. In v dvorani je bilo strašno vroče. Tokrat je torej štrajkalo občinstvo. Splošna tišina.

Vendar je pa trajala dražba le dobro uro. Ljudje kar niso mogli razumeti izključateljeve slovesne napovedi: — Dražba je končana!

Moja najljubša vloga

(Piše Ramon Novarro, ki nastopi jutri v premieri svojega najnovejšega filma »Seviljski pevec«)

»Moja najljubša vloga« to je malo težko reči, toda nedvomno ena najljubših mojih vlog je bila zadnja moja vloga v



RAMON NOVARRO

filma »Seviljski pevec«. Po mojih žilah se pretaka španska kri in zato ljubim vse špansko. Zelo rad nosim španske kostume in še raje prepevam melodijozne španske pesmi. Ljubim vse vloga in veselim se vsake pustolovščine, ki mi jo obeta vloga. »Seviljski pevec« je bil film, ki sem se v njem mogel dobro razživeti. V tem filmu predstavljam lahkoživega študenta Španjolca, ki pije rujno vino, ki s svojimi kolegi prav po študentskem pokroku in ki ljubi lepa dekleta. Tudi petje imam zelo rad, saj je bila moja davna želja postati operni pevec. »Seviljski pevec« je tudi v tem pogledu zadostil moji želji, kajti v tem filmu sem lahko prepeval divne operne arije.

To so besede popularnega igralca Ramona Novarra. In kritika je njemu enodušno dala prav in priznala, da je bil Ramon Novarra v filmu »Seviljski pevec« a višku. Jutri bomo trdi v Ljubljani videli in slišali ta film in številni ljubitelji mladega kavalirja bodo gotovo imeli velik užitek videti in slišati svojega ljubljena.

Čitate instruirano revijo
»ZVLJENJE IN SVET«

Beležnica

KOLEDAR

Danes: Petek 22. januarja, katoličani: Vencencij, Slivoj, pravoslavni 9. januarja.

DANASJNE PRIREDITVE

Kino Matica: Polkovnik RedL

Kino Dvor: Zigosani.

Kino Ideal: B'ž opojnosti.

Prirodosnanstvena sekcija Muzejskega društva: predavanje dr. Pajniča ob 18. v predavalnici mineraloškega instituta na univerzi.

Komorni koncert ob 20. v kinu Ljubljanski Dvor.

DEZURNE LEKARNE

Danes: Sušnik, Marijan trg 5 in Kuralt, Gosposvetska cesta 10.

PRIDE! PRIDE!

Sijajna Saloigra

Pisarniški Hermann

PO ZNANI VESELOIGRI

Konto X

FELIX BRESSART

HERMANN THIMIG

PRIDE! PRIDE!

Elitni kino Matica

Novice iz Trebnjega

Kar z našimi Sokoli bom začel, ki so zborovali to nedeljo pri g. Pavlinu. Udeležba je pokazala, da se za Sokola zanimajo prav vsi Trebnjanci. Pa kaj bi naštevati, kdo je vse bil, skoraj vsi, razen nekaterih takozvanih Sokolov.

Zbor je otvoril in pozdravil ter vodil starosta g. Jaka Novak, ki je omenil v svojem govoru Tyrševo leto, spomnil se je sok. voditelja dr. Scheimerja, katerega manom se je poklonilo tudi naše sokolsko društvo. Njegovim besedam so sledila podrobna in izčrpna poročila vseh funkcionarjev, iz katerih posnemamo, da je bilo minulo sokolsko leto zelo plodonosno. Prav lepi uspehi so se pokazali na tehničnem in zlasti prosvetnem polju, kjer je doseglo delo društvene knjižnice najlepše uspehe, saj si je v enem letu ustvarilo največjo knjižnico v Miren. sok. okrožju, kar je omembe vredno kot važno sokolsko vzgojno sredstvo društva in kraja. Na zboru je bil navzoč tudi br. dr. Vašič, ki je bil z delom Sokola prav zadovoljen.

Uprava za novo sokol, leto ostane skoraj neizpremenjena, saj daje dosedanja pod vodstvom staroste g. J. Novaka dovoljno garancijo za uspešno delovanje.

Kraljev prestolni govor smo tudi mi navdušeno poslušali pri številnih aparatih. Cel naša mladina je čula v šoli klene besede svojega kralja in kako navdušena je hitela domov, ko je pripovedovala staršem, kako je govoril vladar.

Prav pridno se udeležuje deca rednih radio šolskih emisij, ob nedeljah pa fantje poslušajo v kmet. nadaljev. šoli kmetijska radio predavanja tako, da je za vse vrste izobrazbe dobro preskrbljeno.

Z vremenom bom pa končal — nekaj novega snega je zapadlo, a naši navdušeni smučarji le tožijo še po njem. Pa najbrž se bodo morali že s tem zadovoljiti. —ar.

Vremensko poročilo

Ljubljana, 22. januarja. AA. Vremensko poročilo Direkcije državnih železnic v Ljubljani po stanju ob 8. jutraj: Bistrice-Bohinjsko jezero —9, jasno, snega 18 cm, Brežice —2, oblačno, Celje —1, oblačno, Dravograd-Meža —9, megla, snega 8 cm, Jesenice —6, megla, snega 12 cm, Kamnik —2, megla, Kranjska gora —10, jasno, snega 35 cm, Kočevje —3, oblačno, Kotoriba —1, oblačno, Ljubljana gl. k. —2, oblačno, Ljutomer —4, oblačno, Maribor gl. k. —3, oblačno, Novo mesto —2, oblačno, snega 10 cm, Št. Janž na Dolenjskem —3, oblačno, snega 2 cm, Tržič —5, oblačno, snega 2 cm, Rakek —6, oblačno.

Smučar v planinah.

— Očka, od česa pa prav za prav živite tu? — vpraša smučar kmeta v planinah.

— To je odvisno od letnega časa. Poleti živimo od krav, pozimi pa od smučarjev.

Kosa na kamen.

— Sofer poviži pešca. — Sami ste krivi! — se zadere nanj. Jaz se dobro spoznam na šofiranje, saj šofiram že 10 let.

— Tudi jaz sem se dobro spoznam na hojo, saj hodim že 40 let peš. — se odreže pešec.

Vera.

— Kot zdravnik ne morem verjeti, da je živel Metuzalem 960 let, kakor stoji v sv. pismu.

— Jaz pa kot duhovnik trdno verujem, ker takrat še ni bilo zdravnikov.

Dnevne vesti

— **Odlikovanje.** Z ukazom Nj. Vel. kralja so na predlog prosvetnega ministra odlikovali: z redom sv. Save druge stopnje Nikola Josip Jul. profesor za slavistiko na finski univerzi v Helsinku (Helsingfors), z redom sv. Save 3. stopnje Emilijan Lilek, prof. v p. v Celju, Leon Halbmilijon, inženjer v Varšavi, z redom Jugoslovenske krone 4. stopnje dr. Josip Tominšek, predsednik Glasbene Matice v Mariboru, z redom sv. Save 5. stopnje Josip Hladak-Belinjski, dirigent Glasbene Matice v Mariboru in Vlačav Kunst, šef koncertnega urada Glasbene Matice v Mariboru.

— **Izprememba rodbinskega imena.** Kr. banska uprava dravske banovine je dovolila Polikarpu Potokarju iz Radeč izpremembo rodbinskega imena Potokar v Tavcar in nekemu Brüssu iz Ljubljane, ki je pa njegovo ime v objavi v »Slovenskih Novinah« izpadlo, izpremembo rodbinskega imena Brüss v Sušnik.

— **Natečaj za sodnika.** Po odredbi pravosodnega ministra je razpisal natečaj za sodniška mesta pri prvostopnih sodiščih v Bitolju, Poči, Prizrenu, Tetovu in Gnjilanu ter pri sreskem sodišču v Obrenovcu in mesta starih sreskih sodišč v Lazarevu, Guči, Kičevu, Lebanu in Brusu. Kandidati naj se prijavijo do 5. februarja.

— **Razpisane službe.** OUZD v Beogradu razpisuje natečaj za zdravniško-uradniško za splošno prakso za ambulanco v Kraljevu. Isti urad razpisuje natečaj za 4 bolničarje kategorije D položaja XI. in sicer 3 mesta v Beogradu, eno pa v Kragujevcu. Prošnje je treba vložiti do 20. februarja.

— **Za izobrazbo obrtniških vajencev.** Dokler je delovala Zveza obrtnih združenj pod vodstvom zaslužnega predsednika g. Rebeka, je za vajence in vajenke prirejala redna poučna predavanja, kjer so najboljše strokovnjake ukazali obrtni mladinci tolažili za največji uspehom najrazličnejša vprašanja. Dolga serija teh predavanj je vplivala na bodoče mojstre kot najblagodejnejši vzgojni faktor in zato se je prirediteljem posrečilo, da se je predavanje udeleževalo prostovoljno in brez pritiska mojstrov po več sto obrtnih učenec. Prej zaradi svoje večkrat po krivici razpnete razposajenosti znani obrtni naraščaj je postal discipliniran, resen in sprejemljiv za izpopolnjevanje svoje izobrazbe in je z veseljem poslušal predavanja, ki so mu širila obzorje ter polagala najsolidnejše temelje za boj za obstanek. Zveza obrtnih združenj je v likvidaciji in na žalost je morala likvidirati tudi tako uspešno ljudsko univerzo. Voditelji predavanj pa niso zapustili naraščaja in Zadruga ključavničarjev prirediti 4. februarja v tovarni KID na Jesenicah izlet, ki ga bo vodil g. Martinčič, udeležiti se ga pa tudi odbor, učitelstvo, več mojstrov in tudi pomočnikov. Naj bi tudi druge obrtne zadruge posnemale ključavničarje, saj bodo imeli od izobraženega naraščaja in bodočih pomočnikov veliko korist tudi mojstri.

— **Gostilniška pivovarna v Laškem.** Z urnimi koraki se približuje pomlad in z njo pričetek zgradbe naše pivovarne. Delničarji sicer vršijo vplacila redno, vendar je med njimi tudi nekaj zamudnikov, ki odlašajo s plačilom in s tem ovirajo in škodujejo naši akciji. Vsakdo, ki ne bo plačal zapadlih deležev do konca februarja, je izdajalec svojih stanovskih koristi ter škoduje sebi in svojim tovarišem gostilničarjem. Resno in poslednjič apeliramo na vse delničarje, naj storijo svojo dolžnost. Novo upravno poslopje bo končano in dograjeno 1. aprila t. l. Industrijski tir, za katerega se je vršil den 12. t. m. ogled od zastopnikov ministrstva sabračanja, se bo začel graditi s 1. marcem. Načrti za strojno sodarno itd. so gotovi. V jeseni se bo pričelo z varenjem pive, ki bo tako po ceni kakor po kvaliteti prekašala vsa soseda. Te dni obiskuje delničarje naš novi pivovaritelj g. Kajmar, ki je tudi načrte sestavil in se bo vršila gradnja pod njegovim vodstvom. Prosimo Vas, da se odzovete pojasnilom omenjenega g. pivovaritelja. — Gostilničar.

— **Odprte pianinske koč.** SPD sporoča občinstvu, da so odprte in oskrbovane sledeče koč: v domovi: V Triglavskem pogorju: Stara Aljaževa koč (neoskrbovana), Erjavčeva koč na Vršču, odprta in oskrbovana ob nedeljah in praznikih ter dnevi pred prazniki in nedeljami. V Kamniških planinah: Dom v Kamniški Bistrici, Koča na Veliki Planini in Dom na Kravcu. V Karavankah: Valzavrova koč pod Stolum, Planinski dom na Kofcuh (stalno odprto in oskrbovano). Nadalje sporočamo, da so odprte in oskrbovane vse leto: novozgrajena postojanka na Sv. Gori, Koča na Sv. Planini, Hausenbichlerjeva koč na Mrzlici, vse koč na Pohorju, Celjska koč nad Celjem ter Piskernikova in Tilerjeva koč v Logarski dolini.

— **Gospodinjki kolektor 1932** je v sedanjih težkih časih vseobse krize prepotreben vsaki gospodinjci. V njem najde gospodinja mnogo praktičnih člankov kakor o »Nezgodah doma in v gospodinjstvu«, o razstavi novodobnega gospodinjstva, o pripravi različnih likerjev, navodila za cvrtje sladice in drugih jedil. končno pa ima tudi sestavljeno jedilne liste za vse nedelje v letu. Vsaka gospodinja katera ga še nima, naj ga naroči nemudoma pri upravi »Gospodinjkega kolektorja«, Ljubljana, Selenburgova ulica 7/8. Dobiva se tudi v vseh knjigarnah. Cena Din 20.—, s poštnino Din 21.75.

— **Vreme.** Vremenska napoved pravi, da ni pričakovati nobenih izprememb. Včeraj je bilo jasno samo v Splitu, drugod pa oblačno. Najvišja temperatura je znašala v Splitu 11, v Skoplju 6, v Ljubljani in Mariboru 0.2, v Zagrebu —1, v Sarajevu —2, v Beogradu —2.8. Davi je kazal barometer v Ljubljani 777.6, temperatura je znašala —3.7.

— **Oddaja zakupa buffeta na postaji Vreče** se bo vršila potom ofertalne licitacije, dne 22. februarja pri direkciji državnih železnic v Sarajevu. Oglas in pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.

— **Oddaja zakupa buffeta na postaji Zagreb-Sava** se bo vršila potom ofertalne licitacije dne 20. februarja pri direkciji državnih železnic v Zagrebu. Oglas in pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.

— **Tudi Splitani ga radi pijejo.** Lani so popili v Splitu 10.000 hl navadnega vina, 88 hl finega vina, 718 steklenic šampanjca, 6125 steklenic likerjev in 3583 hl piva.

— **Zrtev žganja.** 70-letni Ivan Nemet v Križevcih je pomagal kmetu Franju Topoloviču kuhati žganje. Starec je ostal čez noč pri kotlu, gospodar je pa šel spat. Noč je dolga in Nemet se je bal, da ne bi zadremal, pa je počasi cukal žganje in se ga je počasi nalezal. Zjutraj so ga našli pri kotlu mrtvega.

— **Milovanovič priznava milijonsko poverbo.** Poročali smo že, da je izginil iz Beograda blaginjak Dragomir Milovanovič, ki je poveril v vojnem ministrstvu 1.057.293.65 Din. Komisija je našla v blaginjski blok, ki je defraudant na njem priznal, da je z denarjem pobegnil. Milovanovič je bil preje policijski pisar in nekaj časa je služboval v oddelku za javno varnost v upravi mesta. Pa tudi tam so prišli kmalu na sled njegovim zlorabam in malo je manjkalo, da ni prišel pod ključ. Pozneje je bil sprejet za administrativnega poročnika. Skriva se najbrž še v naši državi, ker meje še ni prekorajšil. Milovanovič je star 38 let.

— **V objemu zaden.** V Splitu sta se sprla v neki gostilni delavca Ante Grosplit in Bruno Turizian. Odlila sta iz gostilne in zunaj je Turizian objel Grosplita, obenem mu je pa zasilil nož v trebuh. Policija je Turiziana aretirala.

— **Dve nesreči.** France Slivnik, 24letni posestnikov sin iz Podhoma, občina Gorje pri Bledu, je včeraj vozil domov drva, med vožnjo se je pa voz prevrnil in ga pokopal pod seboj. Slivnik si je zlomil levo roko in zadobil tudi notranje poškodbe. — **Andrej Močilnikar,** 17letni posestnikov sin iz Seneberjev pri D. M. v Polju, je včeraj doma padel in si poškodoval levo nogo. Oba ponesrečenca so prepeljali v bolnico.

— **Pri prehlajih, hripi, vnetju v vratu, oteklih mandljih, živčnih bolečinah, trganju v udih storite dobro, če poskrbite za vsakdanje izpraznjenje črevesa s tem, da popijete pol čaše naravnega »Franz Josefovega grenčice«.** Po sodbah univerzitetnih klinik se odlikuje »Franz Josefova voda« radi sigurnega učinka pri prijetni uporabi. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Iz Ljubljane

— **lj Prestavljeni Cevljarski most** pri bolnici je odprt že mesec dni. Preizkusili so ga na obtežbo ter ugotovili, da mnogo prenese. Na vsaki strani mostu stojita po dva stožčasta, 5 m visoka svetilniška stebra, izdelana iz umetnega kamna. V polovini višini teh svetilnikov so vzdane v vodoravni legi železobetonske ploščice, v katere so te dni montirali žarnice na spodnji strani tako, da so hkrati strešice luči. Prometa je zdaj na mostu še zelo malo.

— **lj Tudi park na Kralja Petra trgu** so začeli »brstiti« Podirajo mlada drevesa, ki so še precej razrasla, bila so enake velikosti, kakršna so na Bleiweisovi cesti. Iz kakšnih razlogov morajo pasti, je težko povedati. Morda je izdelan tudi za ta park kakšen preureditveni načrt, ki predvideva kaj lepšega od dreves, najbrž betonske stebre.

— **lj Današnji ribji trg.** Na današnji ribji trg so pripeljali razne morske in tudi precej domačih rib. Od domačih so prodajali karpe po 22 in ščuke od 25 do 35 Din kg. Iz Zagreba je prispela pošiljatev rečnih somov, ki so jih prodajali 20 do 25 Din kg. Cene morskih rib so bile: salpi 32, osliči 32, borboni 34, kalamarji 32 do 40, bobi 32, cevolci 36 in sardelice po 15 Din kg. Nekaj je bilo tudi žabjih krakov, ki so jih prodajali po 0.75 do 1 Dn kom.

— **lj Pri javni produkciji gojencev konjsoratorija,** ki bo v ponedeljek, den 25. t. m. ob 20. uri v Filharmonični dvorani nastopijo gojenci iz šole g. Slavka Koroseca. Campa Viktor in Fatur Ante, iz šole prof. Janka Ravnikarja: Vodusek Valons, iz šole prof. Wistinghausove: Sok Dragica, iz šole za komorno glasbo prof. Jana Slaisa nastopi kvartet: Pfeifer Leon, Stanič Franjo, Sušteršič Vinko in Bajde Oton. Izvajali bodo prvič javno dva stavka iz največjega komornega kvarteta prof. St. Premra. Nadalje nastopijo iz šole prof. Foedranspergove: Petrovič Anton, iz šole prof. Jana Slaisa: Ornik Francka, iz šole ravnatelja Matjeja Hubada: Zupan Leopoldina, iz dirigentske šole prof. L. M. Škerjancja pa nastopita kot dirigenta Marjan L'povek in Müller Gustav. Pri klavirju spremljajo: Saplja Božena, Gallatia Reinhold, Krmpotič Ivica in Lipovec Marjan. Ravnateljstvo vladno vabi glasbo ljubce občinstvo, da v obilnem številu poseti to produkcijo. Vstopnice bodo od sobote dalje v predprodaji v Matični knjigarni po 4 Din sedeži. Istotam se dobi tudi spored.

— **lj Nocojšnji komorni koncert skladb 18. stoletja** bo pokazal, da so tudi Slovani imeli odlične skladatelje že v predklasični dobi, ki so s svojimi umotvori dosegli priznanje takratnega kulturnega sveta in pripomogli k razvoju instrumentalne glasbe. So to mojstri: Mysliveček, Jiranek in Stamitz, vsi rojeni v prvi polovici 18. stoletja na Češkem; njihov način skladanja je živ dokaz globoke umetniške potence, ki jim je bila lastna. Spored izvajajo člani ljubljanskega komornega tria (Jeraj, Miller, Svetel) z ljubeznjivim sodelovanjem gg. Koroseca (flauta) in Sušteršiča (gosl. odnosno viola) članov orkestra nar. gledališča. Po navedenih treh skladbah sledi še Mozartov klavirski koncert v g-molu. Koncert se vrši kot tretji Slogin komorni koncert danes zvečer ob 20. uri v veliki dvorani kina Ljubljana.

— **lj Plesni venček maturantov TSS** bo jutri ob 20. v dvorani Tehniške srednje šole. Igra Sonny-boy jazz. Vabljeni. 53-n

— **lj Predavanje o pritičnem sadnem drevju,** ki ga je snoči priredila v svojem sadjarskem tečaju podružnica SVD v predavalnici mineraloškega inštituta na univerzi, je seveda popolnoma napolnilo prostorno dvorano že zaradi predavatelja g. nadzornika Humka, našega slovitega strokovnjaka in strokovnega pisatelja ter agilnega urednika »Sadjarja in vrtnarja«. Izkušeni predavatelj zna v resnici tako poučevati, da poslušalci brez napora nauke tudi obdrže in jim tako predavanje odpre tudi vrata v strokovno literaturo, ki je brez temeljnega znanja začetniku navadno nepristopna. Govornik je razpravljal o bistvu in oblikah pritičavcev, ki je njih podlaga in tudi že razvita drevesca je prinesel seboj, oblike pa pokazal s skioptikom, drevi ob 19. bo pa govoril, kako si vsak sam lahko vzgoji pritična drevesca, ki so za naše male mestne vrtove edino primerna in tudi ekonomična, ker zavzemajo le malo prostora, mnogo hitreje in tudi skoraj redno rode ter imajo mnogo lepši, večji in okusnejši sad kot iste vrste visokodebelnega drevja. Predavatelju so se seveda z najtoplejšim aplavzom zahvalili seveda vsi poslušalci, ki pa med njimi vedno nismo opazili učiteljskih.

— **lj Sloviti komik Vlasta Burian** pri jutrišnji matineji ZKD v Matič. Za izvrstno zabavo in smeh je poskrbelo to pot ZKD s tem, da prinaša svojim prijateljem izborni burko »On in njegova sestra« v Vlasto Burianom v glavni vlogi. Film, v katerem igra sijajni komik vlogo pismoše, ima toliko dovpljnih in komičnih prizorov, da smeja ne bo ne konca ne kraja. Predstave se bodo vršile v prostorih Eltnega kina Matice jutri ob 14.30 in v nedeljo ob 11. Cene nize!

— **lj Železničarskim vpokojencem** v Ljubljani v vednost. Železniške legitimacije za leto 1932 so podaljšane in se iste lahko takoj dobe tam kakor ste jih predložili. Društvo železniških vpokojencev v Ljubljani.

— **lj Nov esperantski tečaj** za začetnike se bo pričel nocoj ob pol 20. v St. Jakobski šoli, kjer se bo vršilo kratko predavanje o esperantu in se bodo interesi vpisali. Učnina mesečno Din 20, za dijake Din 10. Tečaj se bo vršil 2-krat na teden po 1 uro.

— **lj III večer komorne glasbe** Nar. železničarskega glasbenega društva Sloga bo v petek 22. januarja ob 20. uri v veliki dvorani kina Ljubljanski dvor. Izvajale se bodo stare komorne skladbe iz prve polovice 18. stoletja, ki so veljale že ob svojem nastanku za skrajno reformatorske. Ljubitelji stare zanimive instrumentalne glasbe bodo imeli zopet priliko občudovati to glasbo, ki je tako silno vplivala na njen nadaljni razvoj. Poslušali bomo skladateljve Myslivečka, Jiraneka, Stamitza in Mozarta, ki jih bodo izvajali gg. Jeraj, Miller, Svetel, Korosec in Sušteršič. Vstopnice po društveni ceni (Din 2, 4 in 6) na razpolago v trafiki Pugelj, palača Pokojniškega zavoda na Miklošičevi cesti.

— **Danes nepreklicno zadnjikrat!** JANET GAYNOR CHARLES FARRELL

Bič opojnosti

Ob 4., pol 6., pol 8. in 9. uri.

Zvočni kino Ideal

— **lj Plesni venček maturantov TSS** bo jutri ob 20. v dvorani Tehniške srednje šole. Igra Sonny-boy jazz. Vabljeni. 53-n

— **lj Predavanje o pritičnem sadnem drevju,** ki ga je snoči priredila v svojem sadjarskem tečaju podružnica SVD v predavalnici mineraloškega inštituta na univerzi, je seveda popolnoma napolnilo prostorno dvorano že zaradi predavatelja g. nadzornika Humka, našega slovitega strokovnjaka in strokovnega pisatelja ter agilnega urednika »Sadjarja in vrtnarja«. Izkušeni predavatelj zna v resnici tako poučevati, da poslušalci brez napora nauke tudi obdrže in jim tako predavanje odpre tudi vrata v strokovno literaturo, ki je brez temeljnega znanja začetniku navadno nepristopna. Govornik je razpravljal o bistvu in oblikah pritičavcev, ki je njih podlaga in tudi že razvita drevesca je prinesel seboj, oblike pa pokazal s skioptikom, drevi ob 19. bo pa govoril, kako si vsak sam lahko vzgoji pritična drevesca, ki so za naše male mestne vrtove edino primerna in tudi ekonomična, ker zavzemajo le malo prostora, mnogo hitreje in tudi skoraj redno rode ter imajo mnogo lepši, večji in okusnejši sad kot iste vrste visokodebelnega drevja. Predavatelju so se seveda z najtoplejšim aplavzom zahvalili seveda vsi poslušalci, ki pa med njimi vedno nismo opazili učiteljskih.

— **lj Sloviti komik Vlasta Burian** pri jutrišnji matineji ZKD v Matič. Za izvrstno zabavo in smeh je poskrbelo to pot ZKD s tem, da prinaša svojim prijateljem izborni burko »On in njegova sestra« v Vlasto Burianom v glavni vlogi. Film, v katerem igra sijajni komik vlogo pismoše, ima toliko dovpljnih in komičnih prizorov, da smeja ne bo ne konca ne kraja. Predstave se bodo vršile v prostorih Eltnega kina Matice jutri ob 14.30 in v nedeljo ob 11. Cene nize!

— **lj Železničarskim vpokojencem** v Ljubljani v vednost. Železniške legitimacije za leto 1932 so podaljšane in se iste lahko takoj dobe tam kakor ste jih predložili. Društvo železniških vpokojencev v Ljubljani.

— **lj V mestni klavirni ljubljanski** se bo v soboto 23. t. m. ob 15. uri prodajalo na prosti stojnici prasičke meso.

— **lj Odbor Fotokluba-Ljubljana** sklicuje za torek 26. t. m. ob 20. v zadnjo sobo Narodne kavarne izredni občni zbor s sledečim dnevnim redom: 1. poročilo odbora, 2. dopolnilne volitve odbora, 3. predlogi za spremembe pravil, 4. slučajnosti. Člani, pridite polnoštevilno. Vstop samo s člansko legitimacijo.

— **lj Huda nesreča.** Včeraj dopoldne se je v galvaniki delavnici Vida Aberška na Krakovskem nasipu pripetila huda nesreča, katere žrtev je postal 20letni galvaničar Vid Glušič, stanujoč na Karloviški cesti 15. Zagrabil ga je transmisijski jermen, ga potegnil za seboj in ga začel sukati okrog stroja. Njegove obupne krike so čuli tovariši, ki so naglo ustavili stroj. Glušič je zadobil težke poškodbe po vsem telesu, strlo mu je tudi prsni koš. O nesreči je bila obveščena je bila obveščena reševalna postaja, nakar so fanta prepeljali v bolnico. Snoči je bilo njegovo stanje zelo kritično, pa se je ponoči zboljšalo. Toda davci se je njegovo stanje zopet poslabšalo in se je okrog 11. nesrečni mladenič znova onesvestil. Njegovo stanje je brezupno.

— **lj Odbor Fotokluba-Ljubljana** sklicuje za torek 26. t. m. ob 20. v zadnjo sobo Narodne kavarne izredni občni zbor s sledečim dnevnim redom: 1. poročilo odbora, 2. dopolnilne volitve odbora, 3. predlogi za spremembe pravil, 4. slučajnosti. Člani, pridite polnoštevilno. Vstop samo s člansko legitimacijo.

— **lj Huda nesreča.** Včeraj dopoldne se je v galvaniki delavnici Vida Aberška na Krakovskem nasipu pripetila huda nesreča, katere žrtev je postal 20letni galvaničar Vid Glušič, stanujoč na Karloviški cesti 15. Zagrabil ga je transmisijski jermen, ga potegnil za seboj in ga začel sukati okrog stroja. Njegove obupne krike so čuli tovariši, ki so naglo ustavili stroj. Glušič je zadobil težke poškodbe po vsem telesu, strlo mu je tudi prsni koš. O nesreči je bila obveščena je bila obveščena reševalna postaja, nakar so fanta prepeljali v bolnico. Snoči je bilo njegovo stanje zelo kritično, pa se je ponoči zboljšalo. Toda davci se je njegovo stanje zopet poslabšalo in se je okrog 11. nesrečni mladenič znova onesvestil. Njegovo stanje je brezupno.

— **lj Odbor Fotokluba-Ljubljana** sklicuje za torek 26. t. m. ob 20. v zadnjo sobo Narodne kavarne izredni občni zbor s sledečim dnevnim redom: 1. poročilo odbora, 2. dopolnilne volitve odbora, 3. predlogi za spremembe pravil, 4. slučajnosti. Člani, pridite polnoštevilno. Vstop samo s člansko legitimacijo.

— **lj Huda nesreča.** Včeraj dopoldne se je v galvaniki delavnici Vida Aberška na Krakovskem nasipu pripetila huda nesreča, katere žrtev je postal 20letni galvaničar Vid Glušič, stanujoč na Karloviški cesti 15. Zagrabil ga je transmisijski jermen, ga potegnil za seboj in ga začel sukati okrog stroja. Njegove obupne krike so čuli tovariši, ki so naglo ustavili stroj. Glušič je zadobil težke poškodbe po vsem telesu, strlo mu je tudi prsni koš. O nesreči je bila obveščena je bila obveščena reševalna postaja, nakar so fanta prepeljali v bolnico. Snoči je bilo njegovo stanje zelo kritično, pa se je ponoči zboljšalo. Toda davci se je njegovo stanje zopet poslabšalo in se je okrog 11. nesrečni mladenič znova onesvestil. Njegovo stanje je brezupno.

— **lj Odbor Fotokluba-Ljubljana** sklicuje za torek 26. t. m. ob 20. v zadnjo sobo Narodne kavarne izredni občni zbor s sledečim dnevnim redom: 1. poročilo odbora, 2. dopolnilne volitve odbora, 3. predlogi za spremembe pravil, 4. slučajnosti. Člani, pridite polnoštevilno. Vstop samo s člansko legitimacijo.

— **lj Huda nesreča.** Včeraj dopoldne se je v galvaniki delavnici Vida Aberška na Krakovskem nasipu pripetila huda nesreča, katere žrtev je postal 20letni galvaničar Vid Glušič, stanujoč na Karloviški cesti 15. Zagrabil ga je transmisijski jermen, ga potegnil za seboj in ga začel sukati okrog stroja. Njegove obupne krike so čuli tovariši, ki so naglo ustavili stroj. Glušič je zadobil težke poškodbe po vsem telesu, strlo mu je tudi prsni koš. O nesreči je bila obveščena je bila obveščena reševalna postaja, nakar so fanta prepeljali v bolnico. Snoči je bilo njegovo stanje zelo kritično, pa se je ponoči zboljšalo. Toda davci se je njegovo stanje zopet poslabšalo in se je okrog 11. nesrečni mladenič znova onesvestil. Njegovo stanje je brezupno.

— **lj Odbor Fotokluba-Ljubljana** sklicuje za torek 26. t. m. ob 20. v zadnjo sobo Narodne kavarne izredni občni zbor s sledečim dnevnim redom: 1. poročilo odbora, 2. dopolnilne volitve odbora, 3. predlogi za spremembe pravil, 4. slučajnosti. Člani, pridite polnoštevilno. Vstop samo s člansko legitimacijo.

— **lj Huda nesreča.** Včeraj dopoldne se je v galvaniki delavnici Vida Aberška na Krakovskem nasipu pripetila huda nesreča, katere žrtev je postal 20letni galvaničar Vid Glušič, stanujoč na Karloviški cesti 15. Zagrabil ga je transmisijski jermen, ga potegnil za seboj in ga začel sukati okrog stroja. Njegove obupne krike so čuli tovariši, ki so naglo ustavili stroj. Glušič je zadobil težke poškodbe po vsem telesu, strlo mu je tudi prsni koš. O nesreči je bila obveščena je bila obveščena reševalna postaja, nakar so fanta prepeljali v bolnico. Snoči je bilo njegovo stanje zelo kritično, pa se je ponoči zboljšalo. Toda davci se je njegovo stanje zopet poslabšalo in se je okrog 11. nesrečni mladenič znova onesvestil. Njegovo stanje je brezupno.

— **lj Odbor Fotokluba-Ljubljana** sklicuje za torek 26. t. m. ob 20. v zadnjo sobo Narodne kavarne izredni občni zbor s sledečim dnevnim redom: 1. poročilo odbora, 2. dopolnilne volitve odbora, 3. predlogi za spremembe pravil, 4. slučajnosti. Člani, pridite polnoštevilno. Vstop samo s člansko legitimacijo.

— **lj Huda nesreča.** Včeraj dopoldne se je v galvaniki delavnici Vida Aberška na Krakovskem nasipu pripetila huda nesreča, katere žrtev je postal 20letni galvaničar Vid Glušič, stanujoč na Karloviški cesti 15. Zagrabil ga je transmisijski jermen, ga potegnil za seboj in ga začel sukati okrog stroja. Njegove obupne krike so čuli tovariši, ki so naglo ustavili stroj. Glušič je zadobil težke poškodbe po vsem telesu, strlo mu je tudi prsni koš. O nesreči je bila obveščena je bila obveščena reševalna postaja, nakar so fanta prepeljali v bolnico. Snoči je bilo njegovo stanje zelo kritično, pa se je ponoči zboljšalo. Toda davci se je njegovo stanje zopet poslabšalo in se je okrog 11. nesrečni mladenič znova onesvestil. Njegovo stanje je brezupno.

— **lj Odbor Fotokluba-Ljubljana** sklicuje za torek 26. t. m. ob 20. v zadnjo sobo Narodne kavarne izredni občni zbor s sledečim dnevnim redom: 1. poročilo odbora, 2. dopolnilne volitve odbora, 3. predlogi za spremembe pravil, 4. slučajnosti. Člani, pridite polnoštevilno. Vstop samo s člansko legitimacijo.

— **lj Huda nesreča.** Včeraj dopoldne se je v galvaniki delavnici Vida Aberška na Krakovskem nasipu pripetila huda nesreča, katere žrtev je postal 20letni galvaničar Vid Glušič, stanujoč na Karloviški cesti 15. Zagrabil ga je transmisijski jermen, ga potegnil za seboj in ga začel sukati okrog stroja. Njegove obupne krike so čuli tovariši, ki so naglo ustavili stroj. Glušič je zadobil težke poškodbe po vsem telesu, strlo mu je tudi prsni koš. O nesreči je bila obveščena je bila obveščena reševalna postaja, nakar so fanta prepeljali v bolnico. Snoči je bilo njegovo stanje zelo kritično, pa se je ponoči zboljšalo. Toda davci se je njegovo stanje zopet poslabšalo in se je okrog 11. nesrečni mladenič znova onesvestil. Njegovo stanje je brezupno.

— **lj Odbor Fotokluba-Ljubljana** sklicuje za torek 26. t. m. ob 20. v zadnjo sobo Narodne kavarne izredni občni zbor s sledečim dnevnim redom: 1. poročilo odbora, 2. dopolnilne volitve odbora, 3. predlogi za spremembe pravil, 4. slučajnosti. Člani, pridite polnoštevilno. Vstop samo s člansko legitimacijo.

— **lj Huda nesreča.** Včeraj dopoldne se je v galvaniki delavnici Vida Aberška na Krakovskem nasipu pripetila huda nesreča, katere žrtev je postal 20letni galvaničar Vid Glušič, stanujoč na Karloviški cesti 15. Zagrabil ga je transmisijski jermen, ga potegnil za seboj in ga začel sukati okrog stroja. Njegove obupne krike so čuli tovariši, ki so naglo ustavili stroj. Glušič je zadobil težke poškodbe po vsem telesu, strlo mu je tudi prsni koš. O nesreči je bila obveščena je bila obveščena reševalna postaja, nakar so fanta prepeljali v bolnico. Snoči je bilo njegovo stanje zelo kritično, pa se je ponoči zboljšalo. Toda davci se je njegovo stanje zopet poslabšalo in se je okrog 11. nesrečni mladenič znova onesvestil. Njegovo stanje je brezupno.

— **lj Odbor Fotokluba-Ljubljana** sklicuje za torek 26. t. m. ob 20. v zadnjo sobo Narodne kavarne izredni občni zbor s sledečim dnevnim redom: 1. poročilo odbora, 2. dopolnilne volitve odbora, 3. predlogi za spremembe pravil, 4. slučajnosti. Člani, pridite polnoštevilno. Vstop samo s člansko legitimacijo.

— **lj Huda nesreča.** Včeraj dopoldne se je v galvaniki delavnici Vida Aberška na Krakovskem nasipu pripetila huda nesreča, katere žrtev je postal 20letni galvaničar Vid Glušič, stanujoč na Karloviški cesti 15. Zagrabil ga je transmisijski jermen, ga potegnil za seboj in ga začel sukati okrog stroja. Njegove obupne krike so čuli tovariši, ki so naglo ustavili stroj. Glušič je zadobil težke poškodbe po vsem telesu, strlo mu je tudi prsni koš. O nesreči je bila obveščena je bila obveščena reševalna postaja, nakar so fanta prepeljali v bolnico. Snoči je bilo njegovo stanje zelo kritično, pa se je ponoči zboljšalo. Toda davci se je njegovo stanje zopet poslabšalo in se je okrog 11. nesrečni mladenič znova onesvestil. Njegovo stanje je brezupno.

— **lj Odbor Fotokluba-Ljubljana** sklicuje za torek 26. t. m. ob 20. v zadnjo sobo Narodne kavarne izredni občni zbor s sledečim dnevnim redom: 1. poročilo odbora, 2. dopolnilne volitve odbora, 3. predlogi za spremembe pravil, 4. slučajnosti. Člani, pridite polnoštevilno. Vstop samo s člansko legitimacijo.

— **lj Huda nesreča.** Včeraj dopoldne se je v galvaniki delavnici Vida Aberška na Krakovskem nasipu pripetila huda nesreča, katere žrtev je postal 20letni galvaničar Vid Glušič, stanujoč na Karloviški cesti 15. Zagrabil ga je transmisijski jermen, ga potegnil za seboj in ga začel sukati okrog stroja. Njegove obupne krike so čuli tovariši, ki so naglo ustavili stroj. Glušič je zadobil težke poškodbe po vsem telesu, strlo mu je tudi prsni koš. O nesreči je bila obveščena je bila obveščena reševalna postaja, nakar so fanta prepeljali v bolnico. Snoči je bilo njegovo stanje zelo kritično, pa se je ponoči zboljšalo. Toda davci se je njegovo stanje zopet poslabšalo in se je okrog 11. nesrečni mladenič znova onesvestil. Njegovo stanje je brezupno.

— **lj Odbor Fotokluba-Ljubljana** sklicuje za torek 26. t. m. ob 20. v zadnjo sobo Narodne kavarne izredni občni zbor s sledečim dnevnim redom: 1. poročilo odbora, 2. dopolnilne volitve odbora, 3. predlogi za spremembe pravil, 4. slučajnosti. Člani, pridite polnoštevilno. Vstop samo s člansko legitimacijo.

— **lj Huda nesreča.** Včeraj dopoldne se je v galvaniki delavnici Vida Aberška na Krakovskem nasipu pripetila huda nesreča, katere žrtev je postal 20letni galvaničar Vid Glušič, stanujoč na Karloviški cesti 15. Z

Albert Sorel:

Čudodelni zdravnik

Roman

— Maurice de Rofosse, Odprite! K očetu moram.

Vratar je odmakni zapah, vrata so se odprla. Vratar je držal v rokah luč.

— Vi ste, gospod Maurice?

— Seveda sem; služim pri gardi.

— Gospoda barona ni doma, — je dejal vratar, zadovoljen z njegovim odgovorom.

— Bom pa počakal, da se vrne.

— Pač je pa gospa baronica doma; ali hočete govoriti z njo?

Maurice ni mogel najti primerne odgovora. Bil je tako presenečen, da ni ti vzkliknil ni. Sluga je vprašal:

— Ali naj odvedem gospoda v grad?

— Ni treba!

In krenil je čez sivo dvorišče, polno trave. Luna je svetila na nebu. Razvaline stolpa in zibajoče se krone kostanjev so stale liki krog prikazni. Grajska vrata so bila odprta; v kuhinji se je služinčad pogovarjala in smejala. V predsobi je gorela luč.

Veliko, težko stopnišče s črno porjavano ograjo je imelo rdeča, lesketajoča se tla. Krenil je po stopnicah in hodniku, razsvetljenem od zunaj skozi široka, nezastirana okna.

Prišedši na konec hodnika je odprl vrata: temna soba je bila prazna. Odprl je še druga, zadnja vrata.

Stal je na pragu velike, prazne sobe. Vso eno stran je zavzemala postelja z baldahinom; pred njo na steni je visela velika slika ženske.

Sredi sobe je stala delovna miza. Za mizo je delala ženska. Luč z belim senčnikom ji je svetila v obraz: bila je Genovefa.

Čim je zaslišala škripanje vrat, je obrnila glavo in ostrmelila; izbuljenih oči in stisnjenih prsi je strelala v Maurica, ki ga je bila takoj spoznala.

Zaprli je vrata in krenil naprej.

Genovefa je vstala. Maurice je stal pred njo razburjen, srdit. Moči so jo zapustile, kolena so se ji začela šibiti in padla je k njegovim nogam. Ostala sta tako nekaj časa. Maurice je slišal, kako ji šklepetajo zobje in kako težko sope. Dolgo ni mogel spregovoriti, končno je pa le zašepetal:

— Ne bojte se!

Dvignila je glavo. Maurice je zagledal v njenem obrazu toliko strahu, da se mu je ubožica zasmilila in njegov gnev je izginil. Mraz ga je spreletel od nog do glave. Misel se mu je zjasnila, glas mu je bil miren:

— Vstani, uboga moja Genovefa; saj vidim, kako trpiš, nič žalega ti ne storim.

Prijel jo je za roke in Genovefa je sedla; in zroč nanj kakor zre zločinec na svojega sodnika, mu je odgovarjala na vprašanja počasi, mehnično, prisljano.

— Moj brat je bil na robu propada. Dan za dnem mi je zatrjeval, da ga more rešiti samo moja močitev in da ga umičim, če ne vzamem tvojega očeta. Bila sem sama in nisem se mogla braniti, govoril je tako prepričljivo, da mu nisem mogla odreči. Dejal mi je, da je moja ljubezen do tebe sama otročarija, da bi te ne mogla osrečiti, ker sem zate prestara, in da bo samo v tvojem interesu, če pozabim nate. Zatrjeval mi je, da živi razuzdano, da name sploh ne misliš in da čutim do tebe sa-

mo materinsko ljubezen. In tako me je pregovoril.

— In ti si vse to verjela, Genovefa?

— Poslušala sem ga. Dala sem se prepričati in prepričati. Bila sem prepričana, da se več let ne bova videla, in tako se mi je zdelo, da je zločin misliti na to, kar je bilo.

Povesila je glavo; ni mogla več govoriti, ker so jo dušile solze.

Maurice se je v dno duše zasmilila. Hotel je poklekni pred njo. Kar se je spomnil Genovefinega pisma, ki je bilo krivo, da je odpotoval v Nemčijo. Prijel jo je za roko, rekoč:

— Zakaj si me varala? Zakaj si mi pustila upanje? Na kaj si mislila, ko si pisala to pismo?

Govoril je osorno. Ljubosumnost in zaničevanje sta govorila iz njega. Kar je začutil njeno roko v svoji. Obmolnil je, zroč na njo. Ta obraz, nekoč tako sladak in jasen, te krasne oči, nekoč tako jasne, čiste in sanjave, so se mu zdele zdaj kakor strohnele, tako da se je širil iz njih strah.

In zopet je padla Genovefa na kolena ter močila Mauricevo roko z vročimi solzami. Odgovorila je:

— Ne vprašuj me ničesar, Maurice, nikar me ne vprašuj, ničesar mi ne očitaj, temveč pojdi. Odpusti mi, če moreš; izbrisi si me iz spomina, prosim te. Prav praviš, nobene moči, nobene volje nimam. Ne obsojaj me. Povem ti pa po pravici, da sama nisem prav vedela, kaj delam.

Nekaj časa sta oba molčala; potem je Genovefa vstala. Njene oči so bile suhe, strašno izbuljene. Dejala je:

— Glej!

Pokazala mu je veliko sliko. Bila je slika žene, mlade, lepe, visoke, motno blede, oblečene belo; njen obraz se je odražal na črnem ozadju slike liki prikazen. Dejala je kakor v sanjah:

— To je Jeanne de Pleurs, moja babica. Kaj ti ni znana njena usoda? Zaljubljena je bila v mladega plemiča tam doli v Kotantenu, na veliki obali. On je bil čarodej, obsodili so ga na smrt in ona je zblaznela! Zblaznela... Čuješ? Tudi mene poženo v blaznost. Dobro vem to, vsako noč si ponavljam.

— Ona me tolaži. Prihaja k meni, kliče me, govori z menoj. Glej, luna vzhaja, dobra luna, moja prijateljica, ona me uspa v pomirje... In ona stopa s slike... Bojim se je... To je grozno biti blazen... Jeanne je mrtva. Tudi jaz hočem umreti...

Govorila je vedno hitreje.

Bilo je, kakor da ji stopa v grlo dušiča groza.

Zagrgrala je in se opotekla. Maurice jo je prestregel in odvedel k odprtemu oknu.

Genovefa se je naslonila s komolci na prizidek, s hrbtom pa na zid, dolgo je globoko dihala, potem je pa obmolnila, njeno dihanje se je umirilo in uravnalo. Okno je držalo na morje, na zaliv; na travnike so padale sence obrežnih hribov. Seina je valila svoje valove v mesečini; tam daleč izza reke so se dvigali iz prozorne meglice belkasti boki rtiča dela Rogue.

Nobenega glasu, samo šest listja in zamolklo šumenje valovčkov plime, poljubljajočih travnate bregove reke.

Veliki megleni obroči so obdajali luno, a nebo, zakrito z lahno meglo, je bilo podobno ogromni mlečni poti. Lahen, osvežujoč, slan vetrič je pihljal z morja in se širil z obale na vse strani liki ozračje radosti, miru in svežosti.

Genovefi je počasi odleglo. Maurice jo je držal za roko:

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Nov polet v stratosfero

Grof Zichy in ing. Braun se nameravata dvigniti 20 km

Na Dunaju bivajoči madžarski avtomobilski dirkač grof Theodor Zichy in izumitelj novega višinomera ing. Hans Braun sta zasnovala nov polet v stratosfero, ki ga bo financiral neki ameriški koncern. V zračne višave se nameravata dvigniti že spomladi. To bi bila torej druga dva človeka, ki bi se dvignila v one zračne plasti, kjer razen prof. Picarda in novega spremljevalca dr. Kipferja ni bil še nihče.

Prof. Zichy in ing. Braun se hočeta dvigniti v bližini Dunaja v balonu, ki bo konstruiran in zgrajen po izkušnjah prof. Picarda. Njun glavni namen je prekositi švicarskega učenjaka, torej dvigniti se še višje in proučiti one plasti stratosfere, do katerih prof. Picard ni mogel. Dvigniti se hočeta namreč 20 km visoko. Picardov balon je obsegal 14.000 kubičnih metrov in v njem je bilo 2600 m³ plina. Če je bil balon napet, je meril počez 30 m, visok je bil pa 46 m. Po startu 16. maja 1931 v Augsburgu se je posrečilo prof. Picardu in njegovemu asistentu dr. Kipferju doseči višino 16 km.

Ker se pa hočeta grof Zichy in ing. Braun dvigniti 20 km visoko, bo moral biti njun balon znatno večji. Balon

izdelajo v tovarni Riedinger v Augsburgu, kjer so izdelali tudi Picardov balon. Gondolo za drugi polet v stratosfero že grade na Dunaju. Od Picardove se bo razlikovala v toliko, da bo imela dvojno steno. Med stenama bo toplotna izolacija tako, da se letalcem ne bo treba bati, da bi ju zeblo, pa naj bo temperatura v stratosferi še tako nizka. Gondola bo pritrjena k balonu tako, da se bo pred povratkom na zemljo sama avtomatično odpela od njega in letalca se bosta spustila s pomočjo novega padala. Padalo bosta rabila tudi če bi vihar poškodoval ali razdejal balon.

Grof Zichy in ing. Braun se hočeta dvigniti v stratosfero že proti koncu marca. Zanimanje za njun polet v stratosfero je že zdaj veliko in bo tem večje, ker se dvigneta blizu Dunaja tako, da ni izključeno, da ju zanesse kam v našo bližino. Seveda je še veliko vprašanje, kako se bo drugi polet v stratosfero obnesel. Če pri prvem, ko ni šlo za tako višino, je bila največja nevarnost, da plačata drzna letalca svoj pogum z glavo in le srečnemu naključju sta se morala zahvaliti, da sta se srečno vrnila na zemljo.

Samomor starega trgovca

Včeraj jutraj so našli na Dunaju mrtvega 75letnega trgovca Ludvika Pekarka, njegovo tudi 75 let staro ženo Charlotte pa onesveščeno. Ležala sta vsak v svoji postelji: ženo so preneljali v bolnico, kjer se bori s smrtjo. Trgovca in njegova žena sta se zastrunila z luminalom in veronalom. Vzrok samomora niso bile finančne težkoče, temveč težka bolezen. Stara zakonca sta že dolgo mislila na samomor. Ze lani v novembru sta napisala poslovilno pismo sorodnikom, da ne moreta prenašati težke bolezni in da bo najbolje, če napravita neznanemu življenju konec. Najbrž sta si že takrat hotela končati življenje, pa sta si v zadnjem hipu premislila.

Predno sta vzela velike doze luminala in veronala, sta napisala šest poslovilnih pisem, ki v njih izjavljata, da gresta v smrt sporazumno. V pisemih prosita, naj ju ne skušajo rešiti, ker hočeta umreti. Zakonca zapuščata dve hčeri, ena je omožena, druga pa še ne.

Da bi dobil službo

K blagajni na kolodvoru v Orleansu je prišla elegantno oblečena dama in zahtevala vozni listek do Pariza. Slučajno je pa postajenačelnik opazil, da je elegantna dama zelo površno obrita. Dama je takoj opazila njegovo presenečenje in ker je vedela, za kaj gre, jo je brž popihala. Postajenačelnik je pa hitro obvestil policijo, češ, da se je hotel odpeljati iz Orleansa v žensko preoblečeni morilec. Seveda je začela policija dozdevnega morilca nemudoma zasledovati in pomagalo ji je tudi prebivalstvo.

Čez dva dni so v žensko preoblečenega moškega blizu Orleansa zasledili in privredili vkleknjenega v mesto. Sele na policiji se je izkazalo, da gre za mehanika Avgusta Hervea, ki ni imel nobenih slabih namenov. Mož je

bil že dolgo brez dela in mislil je, da ga bo dobil lažje kot ženska in hodil od hiše do hiše, da bi ga sprejeli kje za služkinjo, strežnico ali karkoli. Dolgo ga ni nihče spoznal, usodnega dne se je pa pozabil obriti, kar ga je izdalo. Seveda ga policija ni zaprla, saj ima čisto vest.

Pred 20 leti

V ponedeljek je minilo 20 let, odkar je kapitan angleškega vojnega brodograja Robert Falcon Scott dosegel južni tečaj. Takrat seveda še ni bilo letal, niti zrakoplovov. Scott je imel na razpolago samo sani s pasjo vprego. In ker tudi radia ni bilo, je prišla vest o izidu boja za južni tečaj šele, ko je polarna ekspedicija dosegla zadnji brzojavni urad v Južni Ameriki. Toda bil je Roald Amundsen tisti, ki je lahko sporočil, da je prvi dosegel južni tečaj. 14. decembra 1911 je zataknil Amundsen v majhno piramido iz snega in ledu na južnem tečaju norveško zastavo. Južna Amerika je pripravila norveškemu raziskovalcu navdušen sprejem. To je bilo v maju 1912, ko se je že govorilo, da je Scott s svojo ekspedicijo izgubljen.

Letos 12. novembra bo pa 20 let, odkar je pomožna ekspedicija našla taborišče z zemskimi ostanki kapitana Scotta ter njegovih spremljevalcev dr. Wilsona in poročnika Bowersa. Prvenstvo južnega tečaja je bil Scott izgubil in izgubil je tudi življenje. Takrat še ni bilo radia in zato svet 18. januarja 1912 ni vedel, da je junaškega Scotta porazil nič manj junaški zmagovalac in svet 12. decembra 1912 ni vedel, da je pomožna ekspedicija našla tri mrtve junake in pričevanje o najbolj junakem, ki se je žrtvoval. Zdaj imamo radio in vendar nihče ne ve, kdaj je položil veliki zmagovalac Roald Amundsen na oltar napredka svoje življenja, da popravi žalostne posledice lahkomišelnosti, pred katero je svaril. Še vedno je zabeleženo: Roald Amundsen, pogrešan od 15. ju-

nija 1928, ko se je napotil v polarne kraje iskat ponesrečence zrakoplova »Italia«.

Zapuščeni Nobile

Nobilova usoda je skoraj tako tragična, kakor usoda njegove druge ekspedicije na severni tečaj. Mož, ki je bil dolgo središče pozornosti vsega sveta in ki so ga Italijani oboževali kot največjega narodnega junaka, je moral odložiti svojo generalsko čast, odreči se pokojnini in se umakniti iz javnega življenja. Ponesrečeni polet njegovega zrakoplova je imel za posledico, da se je Italija preorijentirala v svojem sistemu zrakoplovov in dala prednost letalom. Nobile, ki je konstruktore devetih novih tipov zrakoplovov, je doživel tudi v tem pogledu popolno razočaranje.



45letni mož sivih las, toda mladostne zunanosti, napravi Nobile vtis maza, ki ga usoda kruto preganja. O svojem procesu ne govori in težko je na njem uganiti, ali se je sprijaznil z izidom ali pa upa na obnovev. Zaenkrat v tem pogledu ni še ničesar ukinil. Zdaj je profesor na neapoljski tehniki, stanuje v Rimu in trikrat na teden se vozi v Neapolj.

Umberto Nobile je bil rojen v Lauru pri Neapolju kot sin siromašnih staršev. Študiral je na neapoljski tehniki in bil je najboljši dijak. Po končanih študijah je stopil v železniško službo. Ze takrat je bil znan kot aeronautični strokovnjak in ponudil so mu stolico na tehniki v Turinu. Ta čas je pa izbruhnila vojna in Nobile je bil poklican kot strokovnjak v vojaške zrakoplovne delavnice v Rimu. Leta 1919 je postal ravnatelj delavnice in po njegovem načrtu je bilo zgrajenih okrog 30 zrakoplovov. Njegova edina želja je priti še enkrat v polarne kraje. Letos namerava odpotovati v Prago.



Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše

Poslužujte se malih oglasov v „Slov. Narodu“!

Vsi oglasi

vsaka beseda 50 par brez kake pristojbine. Deželani lahko plačajo v znamkah.

Prepričajte se, da bo uspeh siguran!

Makulturni papir

kč à Din 4—

rodaja uprava Slovenskega Naroda,

KLIŠARNA

Telef. 2495



Izvršuje enobarvne in večbarvne črtne klišaje, enobarvne in večbarvne autotipije, kombinirane klišaje za navaden in finejši papir, klišaje po perorisih, slikah in risbah, rokopiših in fotografijah za razglednice, reklamne slike, vinjete

Jugografika

Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 23.

VEZALKO CVETJA
ki je izurjena v tej stroki, marljivo in zanesljivo — sprejme trgovina s cvetlicami T. Svoboda, Zagreb, Ilca 37. 650

JAJCA
zajamčeno sveža, v zabojih po 720 ali 1440 komadov, komad po 75 par franko nakladalna postaja in proti franko vrnitvi praznih zabojev dobavlja proti povzetju ali predplačilu Josip Lah, Osluševci pri Ptuj. 648

STANOVANJE
treh sob, kopalnice in pritliklin išče obitelj dveh oseb. Ponudbe na upravo »Slov. Narod« pod »Ljubljana 651«.

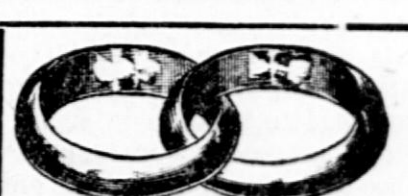
KRAŠKI TERAN
zajamčen, na debelo in in drobno; čez ulico ceneje. — Klet, Borštnikov trg 3. 655

SUHE BUKOVE DESKE
20—10 mm debele, 30 m³ na prodaj. Fran Martinec, parna žaga, Škofljica. 649

LOKAL ZA MALO OBRT
ali pisarno v sredini mesta ugodno oddam. — Naslov v upravi »Slov. Narod«. 652

Modroce
otomane, divane, fotelje in vse tapetniške izdelke vam nudi najceneje

IGNACIJ NAROB
Ljubljana, Gosposvetska cesta št 16 (pri Levu) 114/L



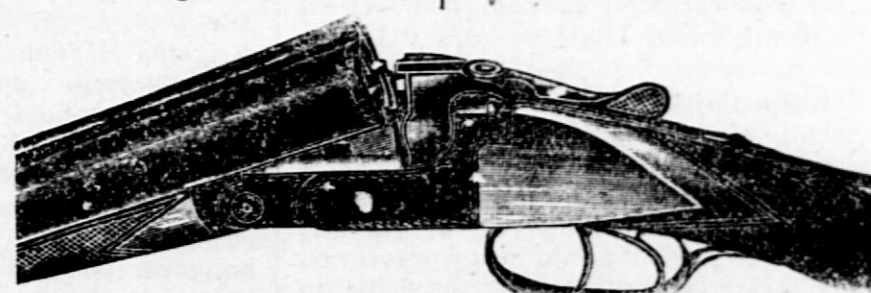
Poročni prstani

Darila poročna

Jedilni pribor v kasetah

F. Čuden

Prešernova 1.



Lovske puške, floberte, brovning pištole, lovške in ribiške potrebšćine

F. K. KAISER, puškar
LJUBLJANA, Kongresni trg 9

Nasip parcel

z lešom v bližini tobačne tovarne izvrši za jako nizko ceno špedicija TURK, Ljubljana